

Stanowiska bobra europejskiego jako wielofunkcyjne strefy ochronne dla lokalnej bioróżnorodności

Izabela Fedyń, Michał Ciach

Katedra Bioróżnorodności Leśnej, Wydział Leśny, Uniwersytet Rolniczy w Krakowie

Małoobszarowe formy ochrony przyrody mają niebagatelne znaczenie dla lokalnej różnorodności biologicznej. Działalność bobrów, będących sztandarowym przykładem gatunku inżynieryjnego, prowadzi do znacznego przekształcenia zastanego środowiska. Wraz z postępującą ekspansją gatunku powodującą tak istotne skutki przyrodnicze, środowiskowe oraz ekonomiczne, jego działalność jest szeroko komentowana. Mokradła tworzone przez bobry pełnią funkcję ochronną wód, renaturalizują koryta rzeczne oraz obszary wodno-błotne, zwiększają heterogeniczność siedlisk oraz stanowią nisze dla szerokiego spektrum organizmów. Tereny sąsiadujące z rozlewiskami bobrów cechują się większą różnorodnością gatunkową, liczebnością i aktywnością ssaków i ptaków, w tym także taksonów o wysokim statusie ochronnym. Dodatkowo, istnieje pozytywna zależność pomiędzy wielkością rozlewiska bobrowego i różnorodnością gatunkową oraz przestrzennym zasięgiem na jakim związek ten jest zauważalny. Działalność bobra ma zatem znacznie szerszy wpływ na środowisko przyrodnicze niż dotychczas sądzono i efekty działalności gatunku wykraczają znacznie poza środowisko wodne, obejmując również ekosystemy lądowe przylegające do utworzonych stawów. Bóbr pełni rolę gatunku parasolowego, którego stanowiska mogą być traktowane jako wielofunkcyjne refugia bioróżnorodności, obejmujące utworzone rozlewiska wraz ze strefą buforową. Powszechne występowanie bobrów w konsekwencji stanowi szeroko rozpowszechnioną sieć obszarów cennych przyrodniczo, niosącą duży potencjał do ochrony przyrody lokalnie i w skali kraju.